

***Betreft: schending rechten 260 miljoen Dalits
i.v.m. AO Mensenrechten 16 juni 2009***

Utrecht, 12 juni 2009

Geacht Kamerlid,

Naar aanleiding van het Algemeen Overleg over Mensenrechten op 16 juni a.s.ⁱ, willen wij graag uw aandacht vragen voor de minstens 260 miljoen mensen die wereldwijd het slachtoffer zijn van kastendiscriminatie, een zeer ernstige vorm van discriminatie, uitsluiting en vernedering die diep ingrijpt in het leven van mensen. Vooral de Dalits of 'kastelozen' in Zuid-Azië zijn daarvan het slachtoffer. Zij zijn ook degenen die zeer disproportioneel zijn vertegenwoordigd onder de mensen die ondervoed en slecht of niet geschoold zijn, dwangarbeid en kinderarbeid verrichten, door de politie gemarteld en mishandeld worden en nauwelijks toegang tot het rechtssysteem hebben. Hun vrouwen zijn vaak het slachtoffer van verkrachting en diverse vormen van geweld en meervoudige achterstelling.

Het Dalit Netwerk Nederland (DNN) heeft vorig jaar een Actieplan ter bestrijding van kastendiscriminatie aan de regering gestuurd dat is gebaseerd op de 102 strategische inzetten van de Nederlandse mensenrechtenstrategie. DNN doet in haar Actieplan (bijgesloten) 20 aanbevelingen die direct aansluiten bij de strategische inzetten van de regering.

Nederland heeft zich in EU- en VN-verband inderdaad ingespannen om de door twee Speciale Rapporteurs van de VN opgestelde Principes en Richtlijnen ter bestrijding van discriminatie op basis van 'werk en afkomst' op de agenda van de Mensenrechtenraad te krijgen. Minister Verhagen rapporteerde vorig jaar ook tweemaal aan de Kamer dat hij daaraan hoge prioriteit geeft. Zoals u hieronder (bij punt 1) zult lezen is het NU de tijd om ook daadwerkelijk vorm te geven aan deze prioriteit.

Om uiteindelijk succes te boeken in de Mensenrechtenraad en omdat de bestrijding van kastendiscriminatie, inclusief het brede scala aan mensenrechtenschendingen dat daaruit voortvloeit, een brede aanpak vergt, vragen wij u de regering aan te sporen tot een zeer actief beleid op dit terrein. Het genoemde Actieplan geeft daartoe een 20-tal aanbevelingen.

In het kader van deze aanbevelingen zijn onder meer de volgende kwesties actueel:

- 1. VN Principes en Richtlijnen tegen Kastendiscriminatie.** Na bijna twee jaar vertraging heeft de Verenigde Naties (VN) eindelijk het voorlaatste en het eindrapport gepubliceerd over 'discriminatie gebaseerd op werk en afkomst' waaronder ook kastendiscriminatie valt.ⁱⁱ Het eindrapport van de Speciale Rapporteurs Prof. Yokota en Prof. Chung bevat principes en richtlijnen om discriminatie op basis van werk en afkomst te bestrijden. Zij hadden opdracht voor de rapporten gekregen van de oude Mensenrechtencommissie. De nieuwe Mensenrechtenraad had besloten de afgeronde mandaten te accepteren. Het heeft echter lang geduurd voordat er een overgangsregeling was waarmee deze rapporten daadwerkelijk officieel naar de Raad konden.

Nu komt het er op aan om de rapporten van Yokata en Chung daadwerkelijk tijdens de Mensenrechtenraad te agenderen en besluiten te nemen over de aanneming daarvan en over de mogelijke behandeling in de Algemene Vergadering van de VN. **Het is van groot belang dat Nederland, de EU en andere landen zich nu gaan inzetten om dit onderwerp in de VN de aandacht te geven die het verdient. Wij vragen u de Minister te vragen om dit onderwerp prioriteit te (blijven) geven bij de Nederlandse inzet in de Mensenrechtenraad.**

2. **Aandacht voor meervoudige discriminatie van Dalit vrouwen in de VN Mensenrechtenraad.** Op 3 juni 2009 presenteerde de VN Speciaal Rapport inzake geweld tegen vrouwen haar rapport aan de Mensenrechtenraad, waarin zij dertig zaken van Dalit vrouwen die slachtoffer zijn van discriminatie en geweld en de straffeloosheid die erop volgt, noemt. Zie: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/11session/A.HRC.11.6.Add.1.pdf>. De zaken van deze vrouwen gaan onder meer over mishandeling, (groeps)verkrachtingen, gedwongen prostitutie en vele andere vormen van ernstig geweld en zijn in 2007 bij de VN ingediend. De Speciaal Rapporteur benadrukt haar zorgen over de situatie van Dalit vrouwen en de kwestie wordt plenair in de Mensenrechtenraad besproken. **Wij vragen u de Minister aan te sporen om de meervoudige discriminatie van Dalit vrouwen structureel op de agenda van de VN Mensenrechtenraad te houden.**
3. **Het EU-India vrijhandelsverdrag waarover momenteel wordt onderhandeld.** Het Europees Parlement is bevreesd dat Dalits en andere kwetsbare groepen daarvan niet zullen profiteren of schade zullen ondervinden. Zie: www.dalits.nl/pdf/pb090327.pdf. Minister Verhagen laat u in zijn mensenrechtenrapportage 2008 weten dat India 'geen belangstelling' heeft voor een mensenrechtenclausule in een - naast het vrijhandelsverdrag - te sluiten politieke overeenkomst. Het Europees Parlement dringt aan op concrete afspraken in het verdrag zelf waarin de belangen van Dalits en andere minderheden, maar ook afspraken over de bestrijding van dwangarbeid en kinderarbeid (de meeste slachtoffers zijn Dalits en tribalen), worden geregeld. Zie: <http://www.dalits.nl/pdf/pb090327.pdf>. Minister Verhagen vraagt zich in zijn mensenrechtenrapportage af 'hoe mensenrechten in de samenwerking tussen EU en India sterker kunnen worden ingekaderd' maar een antwoord blijft uit. **De Minister zou zich in EU verband sterk moeten inzetten om geen vrijhandelsverdrag te laten sluiten zonder dergelijke afspraken.**
4. **De grote schaal waarop in India marteling door de politie plaatsvindt.** Een recent door de EU gesteund nationaal project ter voorkoming van marteling in India laat zien dat **jaarlijks circa 1,8 miljoen mensen worden gemarteld en mishandeld** door de politie (zie 'Torture and Impunity in India': <http://www.pwtn.org/tortureandimpunitybook.htm>). Meer dan driekwart van de slachtoffers zijn Dalits, tribalen en andere lage kasten. Bestrafing van deze misdaden vindt nauwelijks plaats. India heeft het VN Verdrag tegen Marteling niet geratificeerd. Nederland en de EU zouden deze kwestie dringend op alle mogelijke niveaus moeten agenderen. **Wij vragen u er bij Minister Verhagen op aan te dringen hierbij een zeer actieve rol te spelen.**
5. **Dalit vrouwen op grote schaal slachtoffer van Special Economic Zones (SEZ).** Volgens diverse recente onderzoeken worden veel Dalit vrouwen het slachtoffer van het feit dat de lokale regeringen land claimen voor de honderden speciale economische zones waar ook veel buitenlandse bedrijven gebruik van maken. Zie bijvoorbeeld: http://indianchristians.in/news/index2.php?option=com_content&do_pdf=1&id=2937. De Nederlandse regering zou, zo mogelijk samen met de andere landen in de EU, onderzoek moeten doen naar de mate waarin Nederlandse/Europese bedrijven gebruikmaken van de *Special Economic Zones* en welke gevolgen dit heeft voor landlozen en boeren, waaronder veel landloze Dalit vrouwen en mannen. Op basis daarvan zou zowel

met de Indiase overheid als met het bedrijfsleven nader overlegd moeten worden over de wenselijkheid van en de voorwaarden waaronder bedrijven zich in de SEZ vestigen. Compensatie en rehabilitatie van slachtoffers zouden tot die voorwaarden moeten behoren. ***Wij verzoeken u de Minister van Buitenlandse Zaken alsmede de Staatssecretaris van Economische Zaken te vragen zich daarvoor in te zetten.***

Wij verzoeken u vriendelijk het bovenstaande bij het Algemeen Overleg op 16 juni te betrekken.

Met vriendelijke groet,

Gerard Oonk
Directeur Landelijke India Werkgroep

Namens het Dalits Netwerk Nederland
(*Cordaid, ICCO, Justitia et Pax, Mensen met een Missie en Landelijke India Werkgroep*)

ⁱ Deze brief vervangt de brief die wij u op 18 april jl. stuurden n.a.v. het toen geplande AO over mensenrechten dat uiteindelijk werd uitgesteld tot 16 juni 2009

ⁱⁱ Zie: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/11session/CRP/A-HRC-11-CRP3.pdf>

EEN RECENT VOORBEELD VAN KASTENDISCRIMINATIE IN DE PRAKTIJK

Uit de Hindustan Times van 5 mei 2009

Artikel: ‘Apart door Indiase belastingbetaler betaald’

Samenvatting

In India wordt meer dan 63 procent van Dalit kinderen op school gediscrimineerd op basis van hun kaste, waarbij vooral de Dalits (‘kastelozen’) het slachtoffer zijn. Dat blijkt uit een onderzoek dat is uitgevoerd door de particuliere organisatie Jansahas en Unicef in vier districten in Madhya Pradesh (centraal India). Een aantal punten uit het rapport:

- Dalit kinderen worden tijdens de schoollunch apart gezet van de andere kinderen. Zij moeten hun eigen eetgerei meenemen van huis, of krijgen hun middagmaal in speciaal ‘gemerkte’ borden, zodat kinderen uit hogere kasten later niet per ongeluk eten van een bord dat door Dalits is aangeraakt.
- In bijna alle onderzochte scholen mogen Dalit kinderen niet op de voorste rij zitten, 78 procent wordt helemaal achter in de klas gezet.
- Vier op de vijf schoolgaande Dalit kinderen worden gedwongen om de school schoon te maken.
- Zelfs peuters en kleuters worden gediscrimineerd. Bijna 60 procent van de Dalits zeggen dat ze geen gebruik maken van het door de Indiase overheid gesponsorde gezondheidszorgproject voor moeder en kind, omdat zij daar niet naar binnen mogen en hun voedingssupplementen buiten krijgen toegediend.

Het onderzoek wijst ook uit dat het feit dat Dalit kinderen op school gediscrimineerd worden, de belangrijkste reden is waarom velen van hen niet naar school gaan of vervroegd de school verlaten.